

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

ГОД ВЫДАНИЯ XXIV

№ 65 (6947)

АУТОРАК

18

САКАВІКА

1941 г.

ЦАНА 10 КАП.

С ё н н я ў н у м а р ы

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМИСАРАУ СЮЗА ССР АБ ПРЫСУДЖЭННІ СТАЛІНСКІХ ПРЭМІЙ ЗА ВЫДАТНЫЯ РАБОТЫ ў галіне мастацтва і літаратуры.

Г. Дамітраў — Да сямідзесятай гадавіны Парыжскай Комуны.

Палажэнне аб вынаходствах і тэхнічных удасканаленнях.

20-годдзе савецкай улады ў Аджары.

Нарада партыйнага, савецкага і калгаснага актыва Мінскай абласці.

Д. Т. Лысенка — Добрыя ўсходы кокасаў — залог высокага Уралжаю.

М. Кірава — Апраўдаю высокае давер'е.

Л. Алесандраўская — Хочацца яшчэ лепш і ярчэй служыць сваіму народу.

Г. Глобэй — Найвышэйшае шчасце.

ЗА РУБІЖОМ:
Выступленне Рузвельта.
Выступленне Гітлера.
Вайна ў Еўропе і Афрыцы. (Дэбны ваенных дзеянняў).
Важныя меры ЗША.
Амерыканская газета аб становішчы ў Італіі.
Юнайтэд Прэс аб прыбыцці англійскіх войск у Грыцыю.
Датэльныя ваенныя з'явіліся ў Італіі.

ТАРЖАСТВО СОВЕЦКАЙ НАВУНІ, ТЭХНІКІ, МАСТАЦТВА І ЛІТАРАТУРЫ

Апублікаваныя пастановы Савета Народных Камісараў Саюза ССР аб прысуджэнні Сталінскіх прэмій за выдатныя вынаходствы, за выдатныя работы ў галіне навукі, мастацтва і літаратуры ў перыяд апошніх 6—7 год. Савецкі народ сустраў гэтыя дакументы з вялікім творчым натхненнем, бо яны — велічныя акты савецкай сталінскай сацыялістычнай партыі і савецкага ўрада аб рэзкай перадачы ў свеце савецкай навукі, тэхнікі і мастацтва.

Пастанова Савета Народных Камісараў Саюза ССР ад 20 снежня 1939 года аб усталяванні прэмій і ступеняў імя Сталіна, на аснове якой зараз прысуджаны прэміі лепшым з лепшых работнікаў навукі, тэхнікі, літаратуры і мастацтва, з'яўляюцца яшчэ адным яркім сведчаннем таго, што ў савецкай сацыялістычнай арганізацыі глыбока наважана і цвярд працу людзей, якія аддаюць свае таленты на службу народу, для прапрацівання справы Леніна — Сталіна, справы Комунізму.

Комуністычная партыя і савецкі ўрад заўсёды падтрымлівалі, заахвочвалі і прасілі дапамагалі наватарам савецкай навукі, тэхнікі, мастацтва. У моцных садрожжях працавалі старыя і маладыя кадры савецкай інтэлігенцыі, той інтэлігенцыі, якая не пад прымусам, а добраахвотна аддала ўсе свае веды, свае здольнасці справе служэння народу.

23 год савецкай улады з'яўляюцца годамі неабавалата развіцця, росквіту навукі, тэхнікі, літаратуры і мастацтва. Пры самым актыўным удзеле і дапамозе таварыша Сталіна, кіраўнікоў нашай партыі і ўрада ствараліся новыя канструкцыйныя складальныя машыны; натхнёны геніем вялікага Сталіна, нашы вучоныя пісалі новыя навуковыя працы, нашы артысты, кампазітары, паэты, драматургі, мастакі стваралі шедевры мастацтва і літаратуры. Выдатныя вучоныя, артысты, літаратары, удзельнікі Сталінскіх прэмій, з'яўляюцца асяродкам савецкай інтэлігенцыі, якая і гораўна перадае савецкай навукі і мастацтва.

Савецкі народ з паўднёвай вялікай любові і павагі паважае ў гэтыя дні імя Герояў сацыялістычнай працы, канструктараў Дзятчарава, Токарава, Грэйна, Шітлямага, Іаўзэва, Мікуліна, імяны вядомых усяму свету акадэмікаў Камарова, Баха, Лысенка, Капца, Бурзіна, імяны такіх выдатных пісьменнікаў, мастакоў, артыстаў і кампазітараў, як Таагстой, Шлоахаў, Карвіччук, Купала, Шацкавіч, Макоўскі, Герасімаў, Барсэва і многіх іншых, атрымаўшых шчырыя ўзнагароды.

Беларускі народ, як і ўсе працоўныя савецкай краіны, бязмежна рад таму, што сёра гэтах слаўных імянаў, сёра лаўрэатаў Сталінскіх прэмій ёсць і яго прадстаўнікі, яго лепшыя сыны. Народ, у мінулым прыгнечаны і адсталы, пры дапамозе вялікай партыі большэвікоў, вялікага брацкага рускага народа вышаў на шырокую, светлую дарогу да Комунізму. Ён пажаўна багатыя плазы ленінска-сталінскай наднацыянальнай партыі, ён упэўнены ў яшчэ лепшай будучыні.

Савецкая Беларусь з'яўляецца мухаму кіраўніцтва партыі Леніна — Сталіна стада адно з пераважных рэспублік магутнай савецкай краіны. У БССР створана будына сацыялістычнага прамясловага, штогод умацоўваецца сацыялістычная сельская гаспадарка, квітнее культура, напыняецца на форме сацыялістычнага зместу.

Бурнаму росквіту гаспадаркі і культуры Беларускага народа самаадацца саўжыць яго верныя сыны — вучоныя, інжынеры, работнікі мастацтва і літаратуры.

У БССР функцыянуе Акадэмія навук, якая кіруе навукова-даследчай работай

амаць тысячнай арміі навуковых работнікаў. У нас ёсць пятер 26 вышэйшых навуковых устаноў, у якіх вучыцца больш 13 тысяч студэнтаў. Тысячы пад'ёмных і сярэніх школа і тэхнікумаў, дзясяткі тэатраў, кіно, музычных устаноў служыць вялікай справе наважэння культуры Беларускага народа.

За апошнія годны Беларуска народ пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі дасягнуў вялікіх поспехаў у галіне мастацтва і літаратуры. Перад усім светам гэтыя поспехі былі прадэманстраваны ў мінулым годзе ў Маскве на дзякае Беларускага мастацтва. Дзяка з'явілася падвой гістарычнага значэння, тэрмаством ласіа-сталінскіх ідэй. А зараз пастанова Савета Народных Камісараў Саюза ССР лепшым прадстаўнікі Беларускага мастацтва, літаратуры і навукі ўдзельнікі Сталінскіх прэмій.

За выдатную савецкую оперу «У пущах Палесся», пастаўленую на сцэне Беларускага артыста Леніна дзяржаўнага тэатра оперы і балета, прэмію другой ступені атрымаў кампазітар А. В. Багацьроў. Тав. Багацьроў — прадстаўнік мадэра пакалення Беларускага савецкага кампазітараў, выхаванец Мінскага кансерваторыі, аднаго з лепшых Беларускага народа да савецкай партыі, да савецкай наважэння. У оперы раскрытаюцца гераічныя ліні прыбыцці Беларускага народа супраць беларусіі акупантаў. За вялікія поспехі ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва ўдзельнікі прэміі другой ступені народны артыст БССР Г. П. Глобэй. Глобэй — адзін з лепшых артыстаў Беларускага тэатра, які стварыў не адзін які і аднаго з лепшых; ён сапраўды майстар савецкай сцэны.

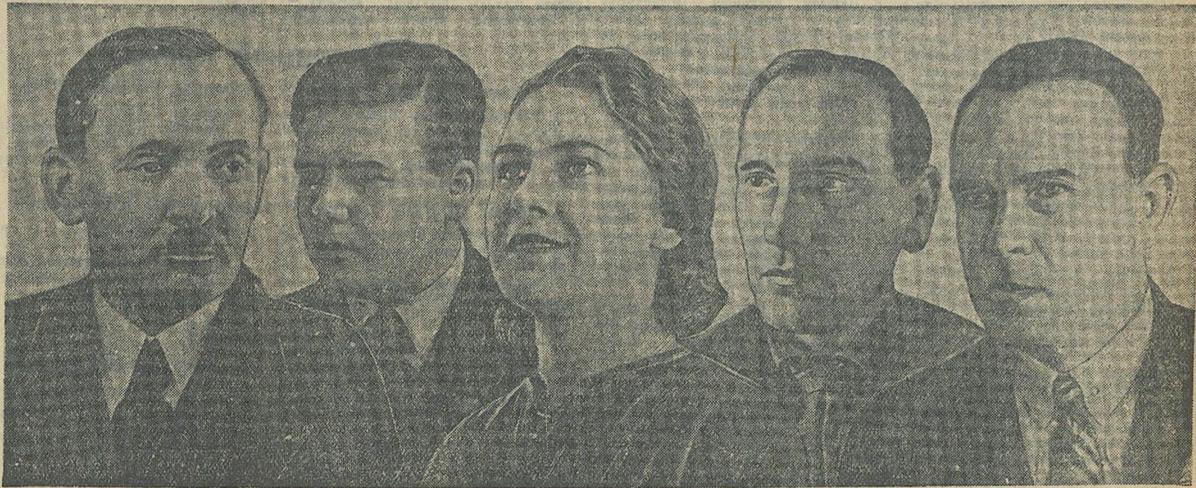
Імя П. П. Алесандраўскай — народнай артысткі БССР, артыстка нашата опера тэатра — адно з самых папулярных не толькі ў БССР, але і за яе межамі. Алесандраўская шчасліва спалучае ў сабе прыродную дараванасць выдатнага талента з майстарствам сцэнічнага ўважэння. Не вынашане партыі ў першыя Беларускае оперы, вынашане Беларускае народнае песню, засадуўвае найбольшай акадэміі. П. П. Алесандраўскай заслужана атрымаць прэмію другой ступені.

Гораць Беларусь літаратуры, ён асноўназначальнік народны паэт БССР Ілья Купала атрымаў прэмію першай ступені за свой апошні зборнік вершаў «А сэрца» Паэзія Купала высокаадына і народна, шчыра і ахвотнаадына. У ёй паэт выказае думу Беларускага народа, любові і аднашанне вялікай партыі большэвікоў, тэарыю чалавечага шчасця, любовіму Сталіну. Другі прадстаўнік Беларускай літаратуры — Кандрэа Кірэва за п'есу «Хто смяешся апошнім», пастаўленую не толькі ў Беларускае тэатра, але і ў тэатра Масквы і іншых горадоў, атрымаў прэмію другой ступені, на драматургіі. Кірэва — выдатны драматург, таленавіты сатарык, вялікі майстар слова.

Лаўрэаты Сталінскіх прэмій часна і самаадацца працягваюць на карысць культуры Беларускага народа. Іх выдатнае імя вяліка партыі, яна дапамагалі ім росці і ўжывацца. Паспех т. Т. Багацьроў, Глобэва, Алесандраўскай, Купала і Кірэва — гэта поспех усяго Беларускага мастацтва і літаратуры.

Мы забіліся бясспрэчным дасягненню. Але ні ў якім разе неады ўжывацца, ачынаць на лаўрах. Прыкладнае Сталінскіх прэмій павіна з'явіцца магутным стымулам да яшчэ больш наважэння, больш напружанага творчай работы нашых вучоных, работнікаў мастацтва і літаратуры на карысць савецкай радзімы, для справы Комунізму.

Гараць прывітанне лаўрэатам Сталінскіх прэмій!

Работнікі літаратуры і мастацтва БССР, атрымаўшыя Сталінскія прэміі. Злева направа: І. Д. Купала, А. В. Багацьроў, Л. П. Алесандраўская, Г. П. Глобэй, М. К. Кірава.

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМИСАРАУ СЮЗА ССР АБ ПРЫСУДЖЭННІ СТАЛІНСКІХ ПРЭМІЙ ЗА ВЫДАТНЫЯ РАБОТЫ ў галіне МАСТАЦТВА І ЛІТАРАТУРЫ

У выкананне пастановы Савета Народных Камісараў Саюза ССР ад 20 снежня 1939 г. і 20 снежня 1940 г. аб прысуджэнні Сталінскіх прэмій за выдатныя работы ў галіне мастацтва і літаратуры

У перыяд апошніх 6—7 год, Совет Народных Камісараў Саюза ССР пастанавіла: Прысудзіць Сталінскія прэміі за выдатныя работы ў галіне мастацтва і літаратуры

а. Музыкі.

Прэміі першай ступені ў размеры 100 000 рублёў

1. Мясюўскаму Нікалаю Іаўзэвічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР, профессору Маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі ім. П. І. Чайкоўскага за 21-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

2. Шапоруны Юрыю Алесандравічу — профессору Маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі ім. П. І. Чайкоўскага за сімфонію-канцэрт, выкананую ў 1936 годзе.

3. Шастаковічу Дамітрыю Дамітрыевічу — профессору Ленінградскай сімфонічнай кансерваторыі за форэлеітарны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

4. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

5. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

6. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

7. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

8. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

9. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

10. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

11. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

12. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

13. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

14. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

15. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

16. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

17. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

18. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

19. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

20. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

21. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

22. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

23. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

24. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

25. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

26. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

27. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

28. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

29. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

30. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

31. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

32. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

33. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

34. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

35. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

36. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

37. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

38. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

39. Ніладзе Грыгорыю Варфаламеевічу — за сімфонічную п'есу «Атпальнік», выкананую ў 1936 годзе.

40. Ровчыну Льву Нікалаевічу — профессору Кіеўскай дзяржаўнай кансерваторыі, за 2-ю сімфонію, выкананую ў 1940 годзе.

41. Хачатуряну Араму Ільічу — заслужанаму дзеячу мастацтваў Арменскай ССР, за скарптычны канцэрт, выкананы ў 1940 годзе.

42. Галіцкіму Яўзэфу, народнаму артысту БССР, профессору Азербайджанскай дзяржаўнай кансерваторыі, за п'есу «Кер-Отлы», пастаўленую на сцэне ў 1937 годзе.

д. Тэатральна-драматычнага мастацтва.

Прэміі першай ступені ў размеры 100 000 рублёў

1. Тарасвай Аале Кіеўскай — народнай артыстцы БССР, артыстцы Маскоўскага артыста Леніна і Працоўнага Чырвонага Сіняга Мастацкага Акадэмічнага тэатра ССР за выдатныя дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

2. Храва Акадэмію Алесандравічу — народнаму артысту БССР, артысту Тбіліскага тэатра ім. Г. Глобэй, за выдатныя дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

3. Хмелову Нікалаю Паўлавічу — народнаму артысту БССР, артысту Маскоўскага артыста Леніна і Працоўнага Чырвонага Сіняга Мастацкага Акадэмічнага тэатра ССР ім. М. Горькага за выдатныя дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

4. Суцкіну за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

5. Глобэй Глебу Паўлавічу — народнаму артысту БССР, артысту Пяршага Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

6. Снарбагатаву Капанціну Васільевічу — народнаму артысту РСФСР, артысту Ленінградскага артыста Леніна і Працоўнага Чырвонага Сіняга Акадэмічнага тэатра імяні Пушкіна за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

7. Вагашану Вагашу Вагашавічу — народнаму артысту Арменскай ССР, артысту Ерэванскага дзяржаўнага тэатра імяні Штэрнэ.

8. Суцкіну за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

9. Глобэй Глебу Паўлавічу — народнаму артысту БССР, артысту Пяршага Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

10. Снарбагатаву Капанціну Васільевічу — народнаму артысту РСФСР, артысту Ленінградскага артыста Леніна і Працоўнага Чырвонага Сіняга Акадэмічнага тэатра імяні Пушкіна за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

11. Вагашану Вагашу Вагашавічу — народнаму артысту Арменскай ССР, артысту Ерэванскага дзяржаўнага тэатра імяні Штэрнэ.

12. Суцкіну за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

13. Глобэй Глебу Паўлавічу — народнаму артысту БССР, артысту Пяршага Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

14. Снарбагатаву Капанціну Васільевічу — народнаму артысту РСФСР, артысту Ленінградскага артыста Леніна і Працоўнага Чырвонага Сіняга Акадэмічнага тэатра імяні Пушкіна за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

15. Вагашану Вагашу Вагашавічу — народнаму артысту Арменскай ССР, артысту Ерэванскага дзяржаўнага тэатра імяні Штэрнэ.

16. Суцкіну за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

17. Глобэй Глебу Паўлавічу — народнаму артысту БССР, артысту Пяршага Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

18. Снарбагатаву Капанціну Васільевічу — народнаму артысту РСФСР, артысту Ленінградскага артыста Леніна і Працоўнага Чырвонага Сіняга Акадэмічнага тэатра імяні Пушкіна за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

19. Вагашану Вагашу Вагашавічу — народнаму артысту Арменскай ССР, артысту Ерэванскага дзяржаўнага тэатра імяні Штэрнэ.

20. Суцкіну за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

21. Глобэй Глебу Паўлавічу — народнаму артысту БССР, артысту Пяршага Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

22. Снарбагатаву Капанціну Васільевічу — народнаму артысту РСФСР, артысту Ленінградскага артыста Леніна і Працоўнага Чырвонага Сіняга Акадэмічнага тэатра імяні Пушкіна за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

23. Вагашану Вагашу Вагашавічу — народнаму артысту Арменскай ССР, артысту Ерэванскага дзяржаўнага тэатра імяні Штэрнэ.

24. Суцкіну за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

25. Глобэй Глебу Паўлавічу — народнаму артысту БССР, артысту Пяршага Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

26. Снарбагатаву Капанціну Васільевічу — народнаму артысту РСФСР, артысту Ленінградскага артыста Леніна і Працоўнага Чырвонага Сіняга Акадэмічнага тэатра імяні Пушкіна за вялікія дасягненні ў галіне тэатральна-драматычнага мастацтва.

27. Вагаш

Пастанова Совета Народных Намисараў Саюза ССР АБ ПРЫСУДЖЭННІ СТАЛІНСКІХ ПРЭМІЙ ЗА ВЫДАТНЫЯ РАБОТЫ Ў ГАЛІНЕ МАСТАЦТВА І ЛІТАРАТУРЫ

(Працяг)

3. На кінематаграфіі.

Прэміі першай ступені ў размеры 100.000 рублёў

1. Александрэву Григорыю Васільевічу, рэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР; Орлову Любові Пятровічу, заслужанай артыстцы РСФСР, і Дунаўскаму Ісаку Осипавічу, заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР, кампазітару, і Ільіну Івану Ігаравічу, кампазітару, артысту — за кінакарціны «Цырк», вышаўшым у 1936 г., і «Волга-Волга», вышаўшым у 1938 г.
2. Васільеву Сяргею Дамітравічу, рэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР; Васільеву Георгію Нікалаевічу, рэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР, і Сабачніну Барысу Іванавічу, народнаму артысту РСФСР — за кінакарціну «Чапаеў», вышаўшым у 1934 г.
3. Даўжэнна Аляксандру Пятровічу, рэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў УССР; Самойлаву Еўгенію Валерыянавічу і Смуратаву Івану Фёдаравічу, артыстам — за кінакарціну «Шчор», вышаўшым у 1939 г.
4. Нозніцаву Григорыю Міхайлавічу, рэжысёру, Траубергу Леаніду Захаравічу, рэжысёру, і Чырнову Барысу Пятровічу, заслужанаму артысту РСФСР — за кінакарціны: «Юліанс Максіма», «Зварот Максіма» і «Відарэка старана», вышаўшым у 1935—1939 г.
5. Рому Міхайлу Ільчу, рэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР; Каплару Аляксею Ігавічу, кінематаграфісту, Шуміну Барысу Васільевічу, народнаму артысту ССР, і Акіману Нікалаю Паўлавічу, артысту — за кінакарціны: «Ленін у Кастрычніку», вышаўшым у 1937 г. і «Ленін у 1918 г.», вышаўшым у 1939 г.

Прэміі другой ступені ў размеры 50.000 рублёў

1. Бен-Назараву Амо Іванавічу, рэжысёру, народнаму артысту Армянскай ССР; Нерсисян Грачыя, народнаму артысту Армянскай ССР, і Аветсян Авет, народнаму артысту Армянскай ССР — за кінакарціны «Зангезур», вышаўшым у 1938 г.
2. Бяляеву Васілію Нікалаевічу, рэжысёру, Шушыну Вадзіміру Сямёнавічу, Ноган Саламону Ігавічу, Сіманаву Георгію Аляксандравічу, Фаміну Сяргею Нікалаевічу, Печулу Філіпу Іванавічу, аператарам Хронікі, і Санолюскаму Аляксею Нікалаевічу, асістэнту аператара Хронікі, — за кінакарціны «Лінія Манергейма», вышаўшым у 1940 г.
3. Герасімаву Сяргею Апанінавічу, рэжысёру, і Манараву Тамару Фёдараву, артыстцы — за кінакарціну «Настаўнік», вышаўшым у 1939 г.
4. Дзігану Філіпу Львовічу, рэжысёру, Парасю Дамітрыю Ігавічу, кампазітару — за кінакарціны «Мыз Брашштата», вышаўшым у 1936 г. і «Балі заўтра вайна», вышаўшым у 1938 г.
5. Даніскаму Марку Сямёнавічу, рэжысёру, і Масалінавай Варыяры Осіпаўне, народнай артыстцы РСФСР, за кінакарціны: «Дзяцінства Горкага», вышаўшым у 1938 г., і «У аюлях», вышаўшым у 1939 г.
6. Згурэлію Аляксандру Міхайлавічу, рэжысёру, Покуюну Міхайлу Георгіевічу і Траніскаму Глебу Аляксандравічу, аператарам, Лебеву Вадзіміру Нікалаевічу і Мантэфілію Пятру Аляксандравічу, кампазітарам — за кінакарціны «У габітусаў мора», вышаўшым у 1939 г., і «Сіла жыцця», вышаўшым у 1940 г.
7. Іванову-Барысову Еўгенію Аляксандравічу, рэжысёру, Алісвай Ніне Іванавічу, артыстцы, і Карпову Агнію, артыстцы — за кінакарціну «Дурэс», вышаўшым у 1940 годзе.
8. Івановічу Аляксандру Віктаравічу, рэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР, Фёдараву Зой Аляксееўне, артыстцы і Гарыну Зрасту Паўлавічу, артысту — за кінакарціны «Музыкальная гісторыя», вышаўшым у 1940 г.
9. Напаліну Іліі Пятровічу і Пасельніскаму Іосіфу Міхайлавічу, рэжысёрам, Багамолува Нікалаю Васільевічу, Кавальчуну Аляксандру Пятровічу, Ірычэўскаму Абраму Грыгор'евічу, Навальчуну Всеваду Львовічу, Шатлападу Віктару Аляксандравічу, Шафару Аркадзію Мендэлевічу, Мойфаму Марку Барысавічу, Мазошу Абраму Паўлавічу — аператарам Хронікі — за кінакарціну «На Дунаі», вышаўшым у 1940 г.
10. Лукаву Леаніду Давыдавічу, рэжысёру і Ніліну Паўлу Філіпавічу, кінематаграфісту — за кінакарціны «Валікі жніўне», вышаўшым у 1940 г.
11. Райману Юлію Ігавічу, рэжысёру, Пельцару Івану Раманавічу, заслужанаму артысту РСФСР і Доракху Нікалаю Іванавічу, заслужанаму артысту РСФСР — за кінакарціны «Апошняя ноч», вышаўшым у 1937 г.
12. Хейфешу Іосіфу Ефімавічу, рэжысёру і Заркі Аляксандру Грыгор'евічу, рэжысёру — за кінакарціну «Дэпутат Балтыкі», вышаўшым у 1937 г.
13. Шангалаю Нікалаю Міхайлавічу, заслужанаму дзеячу мастацтваў Грузінскай ССР і Вацхара Наталі Георгіевічу, народнай артыстцы Грузінскай ССР — за кінакарціны «Эліс», вышаўшым у 1936 г. і «Залатая даміна», вышаўшым у 1937 г.
14. Эрмлеру Фрыдрыху Маркавічу, рэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР, Зрамзюскаму Аляксандру Іванавічу, заслужанаму артысту РСФСР і Багачу, заслужанаму артысту РСФСР — за кінакарціны «Валкі грамадзянін» (1-я і 2-я серыі), вышаўшым у 1938 і 1939 гг.
15. Ютвевічу Сяргею Іосіфавічу, рэжысёру, заслужанаму дзеячу мастацтваў РСФСР і Лобашэўскаму Леаніду Саламанавічу, заслужанаму артысту РСФСР — за кінакарціну «Сверлоў», вышаўшым у 1940 г.

і. Мастацкай прозы.

Прэміі першай ступені ў размеры 100.000 рублёў

1. Талстома Аляксею Нікалаевічу, сапраўдному члену Акадэміі Наук ССР, за роман «Пётр I-ы».
2. Сяргееву-Цэнкіну Сяргею Нікалаевічу — за роман «Севастопальская страля».

Прэміі другой ступені ў размеры 50.000 рублёў

1. Вірчу Нікалаю Еўгеневічу — за роман «Адзіноцтва», апублікаваны ў 1935 г.
2. Ніччэлі Ляону Міхайлавічу — за роман «Валкі-Бітва», апублікаваны на рускай мове ў 1939 г.
3. Новіцаву-Прыбою Аляксею Сільчу — за роман «Пусіма», апублікаваны ў 1935 годзе (частка II).

к. Паэзіі.

Прэміі першай ступені ў размеры 100.000 рублёў

1. Асееву Нікалаю Нікалаевічу — за паэму «Маякоўскі памышчэньне», апублікаваную ў 1940 годзе.
2. Купале Івану Дамінікавічу — за зборнік вершаў «Ад сэрца», апублікаваны ў 1940 годзе.

Прэміі другой ступені ў размеры 50.000 рублёў

1. Дімабулу Джабасу — пераможцу паэтычнага конкурсу за агульнаадукацыйна-паэтычны творы.
2. Лебеву-Нумічу Васілію Іванавічу — за тэатры да агульнаадукацыйна-паэтычных твораў.
3. Леаніну Георгію Нікалаевічу — за паэму «Дзяцінства працадара», апублікаваную ў 1939 годзе.
4. Міхайлову Сяргею Вадзіміравічу — за вершы для дзяцей.
5. Твардовічу Аляксандру Трыфалавічу — за паэму «Брайна Муравія», апублікаваную ў 1936 годзе.

л. Драматургіі

Прэміі першай ступені ў размеры 100.000 рублёў

1. Трэбеву Калісціну Андрэевічу — за п'есу «Любы Ярава», пастаўленую ў 1937 годзе.
2. Марыну-Аляксандру Будзімінавічу — за п'есу «Лягон Брэчэ», пастаўленую ў 1936 годзе.

Прэміі другой ступені ў размеры 50.000 рублёў

1. Вургу Саксу — за п'есу «Ватіф», пастаўленую ў 1939 годзе.
2. Іраіне Валарату Капаравічу — за п'есу «Хто сямца апошнім», пастаўленую ў 1939 годзе.
3. Салаўеву Вадзіміру Аляксандравічу — за п'есу «Фальшмарал Кутузаў», пастаўленую ў 1940 годзе.

м. Літаратурнай крытыцы.

Прэміі першай ступені ў размеры 100.000 рублёў

- Грэбару Ігару Эмануэлавічу — заступніку дзеячу мастацтваў, прафесору, за 1937 годзе.

Заўвага:

У частковае змяненне Пастановы Саюза ССР ад 20 снежня 1940 года «Аб змяненні парадку прысуджэння Сталінскіх прэмій на навучы, вынаходствах, літаратуры і мастацтваў» Совет Народных Намисараў Саюза ССР у данай Пастанове прадуцтвае дадаткова Сталінскія прэміі за выдатныя работы ў калекцыі:

- у галіне операга мастацтва адна прэмія першай ступені і адна прэмія другой ступені ў галіне кінематаграфіі осям прэмій першай ступені і дзевяць прэмій другой ступені.
- у галіне літаратуры на прозе — тры прэміі другой ступені, на паэзіі — пяць прэмій другой ступені і на драматургіі — тры прэміі другой ступені.

Старшыня Совета Народных Намисараў Саюза ССР В. МОЛАТАУ.

Кіраўнік Спраў Совета Народных Намисараў СССР Я. ЧАДАЕУ.

Масква, Крэмль. 15 саватка 1941 года.

Папраўка

У пастанове Совета Народных Намисараў СССР ад 13 саватка 1941 г. «Аб прысуджэнні Сталінскіх прэмій за выдатныя работы ў галіне навукі» ў раздзеле меліцаніцкіх навук на прэміях другой ступені надрукавана:

«2. Браунштайну Аляксандру Еўсеевічу, прафесору Усесаюзнага інстытута эксперыментальнай меліцаніцы імені Горкага і Крышман Мары Грыгор'евне, навуковаму супрацоўніку таго ж інстытута, вышэйшай меліцаніцы навук за навуковую работу «Утварэнне і распаўсюджванне амінакіслот шляхам інтрамалекулярнага пераносу амінагруп», апублікаваную ў 1937—1940 годах».

У Соўнаркоме СССР

Совет Народных Намисараў СССР аб'явіў падзату ўсім членам камітэтаў па Сталінскіх прэмій і старшым галінамі камітэтаў — акадэміку Баху А. Н. і Народнаму артысту СССР Намірковічу-Данчына В. І. за вялікую работу на палітычным разгляду прадстаўленых на атрыманне прэмій імені Сталіна работ у галіне навукі, вынаходства, літаратуры і мастацтва. (ТАСС.)

ПАЛАЗЭННЕ АБ ВЫНАХОДСТВАХ І ТЭХНІЧНЫХ УДАСКНАЛЬВАННЯХ

Совет Народных Намисараў Саюза ССР зацвердзіў палажэнне аб вынаходствах, тэхнічных удасканальваннях і ўсталяваў парадок фінансавання затрат на вынаходства, тэхнічных удасканальваннях і рацыяналізатарскіх прапавоах.

На зацверджаную палажэнню, у Советскім Саюзе аўтарскае права на вынаходства ахоўваецца шляхам выдачы аўтарскага пасведчання або патэнта. Аўтарскі пасведчання і патэнтны выдочы толькі на вынаходства, якія могуць быць выкарыстаныя прамысловым шляхам.

Буды на вынаходства выдочы аўтарскае пасведчання, права выкарыстоўвання вынаходства належыць аўтару, акая буды на себе экзопты аб рэалізацыі вынаходства. Палажэнне прадуцтвае раз і згодот для вынаходцаў, атрымаўшых аўтарскае пасведчання, і ўладальнікаў патэнтаў гэтымі льготамі не карыстаюцца.

Усе ірацініцтва вынаходцаў і клопаты аб рэалізацыі вынаходцаў укладзены на народныя камісарыяты СССР і саюзных рэспублік, а таксама на галічныя ўпраўленні і камітэты пры Соўнаркоме СССР і Цэнтралсаюзе. Яны арганізуюць эксперыментальныя базы для распаўсюджвання і абмену вопытам, распаўсюджаюць планы ўдзярэння важных вынаходстваў.

Права выдочы аўтарскіх пасведчанняў і патэнтаў па палажэнню працэдураў народным камісарыятам СССР, галічным упраўленнямі і камітэтам пры Соўнаркоме СССР, Цэнтралсаюзе, народным камісарыятам масавай прамысловасці, камунікацыйна-газаснабчым і асветы саюзных рэспублік.

Экспертныя на навізны па ўсіх вынаходніцкіх прапавоах праводзіцца бюро экспертаў і рэгістрацыі вынаходстваў (бюро вынаходстваў) Дзяржаўнага пры Соўнаркоме СССР.

Паступіўшыя ў працэдуру, твост аб нармаат вынаходніцкіх прапавоах і тэхнічных удасканальванняў павінны быць разгледзены на працірстве не пазней чым у 10-дзёны тэрмін, у твострах не пазней чым у 20-дзёны тэрмін і ў наркаматах не пазней чым у 2-месячны тэрмін з дня іх паступлення. На сканчэнню гэтых тэрмінаў арганізацыя, атрымаўшая прапавоу, павінна або прыняць яе для выкарыстоўвання, або прыстудыць да выпрабавання і эксперыментавання, або адхіліць.

Палажэнне прадуцтвае арганізацыю па будыных працірствах экперыментальных цехаў і майстэрняў спецыяльна для правядзэння вопытных работ і выпрабаванняў вопытных работ на вынаходствах і тэхнічных удасканальваннях.

Удзярэнне парадок прамярвання інжынерна-тэхнічных работнікаў, рабочых, кіраўнікоў працірстваў і цехаў за паспяховую работу па пакаранню капітэлаўскай распрадоты і ўдзярэнню вынаходстваў і тэхнічных удасканальванняў, за садейніцтва пры перамясненні іх на другія працірствы ў парадку абмену вопытам.

Аб усіх рэалізаваных вынаходствах і тэхнічных удасканальваннях і выплатах за іх ўдзярэння праводзіцца аздачка ў упалаўнай выдочы вынаходца або асоба, прапавоаўшай тэхнічнае ўдасканальванне.

Вынаходнікі, пры іных роўных умовах, маюць пераважнае права займаць пасады навуковых работнікаў у ашавяных навукова-даследчых і вопытных установах і працірствах.

Асоба, якая прапавоаўшай бюракраціям і патэнтам пры разгледзе, распадоты і ўдзярэнню вынаходстваў і тэхнічных удасканальванняў, затрымаўшыя выдочы ўдзярэння вынаходстваў, маюць строгу адказнасць аж да зняцця з работы і адхілення суку.

Нармафіну СССР даручана ў будучыя тэрміны працэдуры на зацверджанне Соўнаркомы Саюза ССР інструкцыю аб узаагароджанні за вынаходства, тэхнічных удасканальванняў і рацыяналізатарскіх прапавоах. (ТАСС.)

20-ГОДДЗЕ СОВЕЦКАЙ УЛАДЫ Ў АДЖАРЫ

БАТУМІ, 16 саватка. (ТАСС.) 18 саватка адзначаецца 20 год за ўсталявання савецкай улады ў Аджары. Прапавоу рэспублікі рыхтуюцца адзначаць гэту дату.

Сталіна рэспублікі Батумі прымае святочны выгляд. На вуліцах горада, у вітрынах магазінаў — пакаты і ларэты. Усюды партреты кіраўнікоў партыі і ўрада.

На працірствах і ва ўстановах праводзіцца сходы, прысвечаныя юбілею. Агітары здымаць прапавоуных з дзясцінамі рэспублікі за 20 год.

Балетныя працірствы сустракаюць 18 саватка вытворныя перакомы. Напхавоа прапуе тытрусавы камітант. Штодзёна выпускаецца 20 тысяч банак кансерваў замест 14 тысяч па плану.

Заўтра адбудзецца юбілейная сесія Вярхоўнага Совета Аджарскай АССР. Сёння ва ўсіх раёнах рэспублікі праводзіцца сесія масавых Советаў дэпутатаў прапавоуных, прысвечаныя 20-годдзю савецкай улады ў Аджары.

Да сямідзесяттай гадавіны Парыжскай Комуны

Г. ДЗІМІТРАЎ

Сямідзят год таму назад — 18 саватка 1871 г. — Францыя і Еўропа былі патрапены баглым вайнам рэвалюцыйных мас Парыжа: «Няхай жыве Комуна!»

На працягу ашм дзясцімі годамі рэвалюцыя Парыжа змяталася з бязлітаснымі рэпрэсіямі і самаафараваннем супроць выдочы мноства ўнутраных і знешніх ворагаў, за свашчонную справу Парыжскай Комуны. Сваёй кроўю парыжыя камунітары ўпісалі ў гісторыю барацьбы за вызваленне рабочага класа ад самых ашавяных, найважлівейшых страпак.

Парыжская Комуна была першай сур'ёзнай спробай рабочага класа заваяваць палітычную ўладу для сабе, стварыць свой уласны ўрад, усталяваць дэмакратыю працэдураў.

Парыжская Комуна была зародкам новага тыпу ўзрвання, працэдураў дзяржавы, праваражана Советам.

Парыжская Комуна выражала інтэрэсы і патрабны чаканні працэдураў працэдураў, і яна стала сімвалам працэдураў са ітэрнацыяналізма.

Парыжская Комуна была кроўнай справай мас, тварэннем іх творчай ініцыятывы і іх рэвалюцыйнага энтузіязма.

Парыжская Комуна была грамадзянскім выбухам абудзены супроць здацінства французскай буржуазіі ў вайне 1870—1871 гг., супроць змова буржуазіі знішчыць рэспубліку і аднавіць манархію. Яна была непаромным алкасам на спробы буржуазна-памешчыцкай рэвалюцыі разаб'юць парыжскіх рабочых, раздзіць французскі народ і прымуць яго несіць выдаткі праітэранай Луі Банапартам авантюрна-ітэрнацыянальнай вайны і пашыць вялікую ваенную кантрыбуцыю.

«Парыжская працэдура», — пісаў у маіфосе ад 18 саватка Цэнтралны камітэт рэаганізацыйнай нацыянальнай гвардыі, — багачы парадак і адроду папучных класаў, зраўнаваць, што надшыло чы, калі яны вярнуць вырабаваныя становішча, уздынуць у свае рукі кіраванне працэдураў і справы... Яны зраўнаваць, што іх устанавіць гэты абавязак, што іх насадыць бязправажнае права стаяць уладу ўласнага лёсу і ўздць у свае рукі ўрадавую ўладу».

Асновалажыцель навуковага камунізма Маркс і Энгельс, разгавоаваючы паміжым, кіруючы дзейнасць у абарону Комуны і

«У апошні час сацыял-дэмакратычныя філіялы энду пашыла пераважаць вырапачы страх пры словах: дэмакратыя працэдураў. Ці хочаце ведаць, міласцівыя гаспадары, як гэта дэмакратыя выглядае? Паглядзіце на Парыжскую Комуна. Гэта была дэмакратыя працэдураў».

Геніяльныя прадаўжальцы справы Маркса і Энгельса, найважлівейшыя мысліцелі і рэвалюцыйныя нашія эпохі Ленін і Сталін не толькі высока ацанілі значэнне Парыжскай Комуны, але блізка выкарыстаў і яе вопыт. Жыцця інавацыя ўсім рэвалюцыйным рухам эксплаататарскіх і прыгнечаных ва ўсіх краінах, інавацыя вывучаючы яго, Ленін і Сталін заўважылі стараліся і ўмелі вынесці з рэвалюцыйнага руху неабходныя ўрокі, якія дапамагалі ўзброіць іраіна, палітычна і арганізацыйна раскоіць і міжнародны працэдураў.

У 1908 г. Ленін пісаў: «Комуна навука дэмакратыі працэдураў канкрэтна ставіць задачы сацыялістычнай рэвалюцыі. У красавіку 1911 г. Ленін падкрэслівае: «Як пераважы баен за сацыяльную рэвалюцыю, Комуна — арганазацыя сімваліцы ўсёму, дзе пакутае і жадае працэдураў. Карпіна яе жыцця і смерці, яна рабочага ўрада, захаваннага і трымаў інава ў сваіх руках на працягу звыш дзясціміх месцаў стаіць свету, відючыца героікай барацьбы працэдураў і яно пакуты пасля паражэння. — усе гэты ўрада дзясціміх работных, убудыла іх навадзі і прышчэпіла іх сімваліцы на бок сацыялізма». Знаходзіцца інава ў Прылуку, 24 саватка 1917 г. Ленін пісаў: «Лучы на шляху, уладанаму вопытам Парыжскай Комуны 1871 года, працэдураў навін рэвалюцыі 1905 года, працэдураў навін арганізацыяў і ўзброеныя ўсе багачы інава, эксплаататарскі часткі насадыцца, каб яны самі ўзялі на сабе ў свае рукі органы дзяржаўнай улады, самі ставілі ўстанавы гэтай улады». У сярэдзіне красавіка 1917 г. Ленін падкрэслівае: «Сапраўднае сутнасць Комуны не ў тым, дзе яе шукаюць звычайна буржуа, а ў стварэнні асобага тыпу дзяржавы. А такая дзяржава ў Расіі ўжо нарадзілася, гэта і ёсць Советы Рабочых і Садыкаў Ленінаўскай».

Разгортвае і ў той-жа час навінчавыя на ашаве вынаходства гітарнага зызчэння Комуны дзе вяршыня Сталін: «Рэспубліка Советам з'яўляецца тым чынам,

— гаварыў таварыш Сталін у красавіку 1924 г., — той шукае і звычайнай, нарэшце, палітычнай формай, у рамках якой павінна быць зроблена эканамічнае вызваленне працэдураў, поўная перамога сацыялізма».

Парыжская Комуна была зародкам гэтай формы. Савецкая ўлада з'яўляецца яе рэзультат і завяршэннем».

Прапавоаўшай перамогі Вялікай Расіянскай сацыялістычнай рэвалюцыі будыла яе генеральнае рэштывыя — рэвалюцыя 1905 г. Рапавоу ўмовай гэтай перамогі з'яўлялася, аднак, тое, што працэдураў кіравата багачы і інавацыя рэвалюцыйнай партыі — партыі большавоў, тое галінава, чаго нехалапа Парыжская Комуна. Ленін і Сталін, крытычна вывучаючы і скарыстоўваючы ўсе ўрокі з гісторыі барацьбы працэдураў ўсіх краін, і ў першую чаргу з вопыта Парыжскай Комуны і Советам 1905 г., прынялі раскоіць працэдураў навінчаваным да Кастрычніка. Пад кіраўніцтвам сядзінай партыі Леніна—Сталіна перамогі працэдураў з'яўляе ў ітэрнацыянальнай барацьбе супроць ворагаў і сваім вялікім творчым энтузіязмам перамачы інавацыя творацыі, ліквідаваць эксплаататарскія класы, пабудавал сацыялістычнае грамадства і ўздць на шлях пераходу да вышэйшай фазы гэтага грамадства, да камунізма».

Праблема дэмакратыі працэдураў і працэдураў дзяржавы будыла паставлена і асцелена Марксам і Энгельсам у яе найважлівейшых рысах. Ленін і Сталін прышодзілі ў гэтай галіне давай раздзіць і ўзбагачаць марксам і ў тэарэтычных, і працэдураў-творчых адносінах. Але найважлівейшым, дзяжы і носяць працэдураў і ў гэтай галіне прышодзіла распрадотыць і вырашата таварышу Сталіну. Сталініна Вялікаму СССР, адпаведна арганізацыяў і рэгістрацыі працэдураў і яго заваяванне, з'яўляецца неабходным доказам тэа, што гэтыя працэдураў геніяльна вырашаны не толькі тэарэтычна, але і працэдураў.

Тое, аб чым думалі савяты светлыя і далявінчавыя розумы чалавечыя, што натухляла загароў Парыжскай Комуны, тое, аб чым думалі і мараль сцімліваў людзей працы — грамадства без эксплаататан і прыгнечаных чалавек чагалема, без прыгнечаных адной намы другой напай, — гэта ажыццэлена ў вяжыай краіне—Савецкіх Сацыялістычных Рэспублікаў.

большай падаставай сказаць: «Номуна жыве!»

Пераможная 23 годы назад савецкая ўлада — магучая сацыялістычная дзяржава з ашавым 200-мільённым насельніцтвам. Гэта Комуна — велічавая палітычная, эканамічная, ваенная, культурная і маральная сіла. Яна з'яўляецца найважлівейшым алкасам прапавоуных усяго свету і інавацыя барацьбы за свабоду, за мир і дружбу паміж народамі, за сацыялізм. Мільёны працэдураў, сялян, прапавоуных камітэцкіх станаўчых і народаў калоній асацыяцыя з самай гвардыя сімваліцы за гэтай выдочы Комуны — Краіны Советам. Іны глядзяць за найважлівейшай навадзі на вялікую дзяржаву пераможнага сацыялізма — багачыцтва прапавоуных усіх краін.

Не выдочаючы МОПР (Міжнародная арганізацыя дапамогі барацьбітам рэвалюцыі) выбраві дзясцімі саватка сваям інава, у гэтым выбары глыбокі сэнс, палая прапрама і вялікае абавязальнасць. МОПР — не звычайная арганізацыя гуманітарная, філантрапічная дапамогі, а арганізацыя дзейнай міжнароднай садынарнацы працэдураў, арганізацыя дапамогі рабочага класаў у іра барацьбе супроць буржуазнага ладу эксплаататан, прыгнечаных, тэору і грамадзянскі імперыялістычных улад. МОПР — гэта арганізацыя дапамогі загарам рабочага класа, дапамогі пакутуючым у твострах і канцэнтрацыйных лагерах вярным капітала. Мы не павінны забываць ніколі, што асновалажыцель наву, довага камунізма — Маркс і Энгельс — былі ў той-жа самы час і інавацыя арганізацыяў працэдураў матэрыяльнай арганізацыяў працэдураў, арганізацыяў рэвалюцыйнага загарам дапамогі рэвалюцыйным загарам ва ўсіх краінах. Маркс і Энгельс былі, калі можна так выразіцца, першымі вольнымі прапавоуным.

У дзясцімі 18 саватка, ушапавоаючы вялікую памяць парыжскіх камунітэцкіх, нашых савяных рэвалюцыйных патрыятыкаў, мы даем швэрада, большынае слова:

ячы больш упора выдочаюць масы ў духу міжнароднай працэдураў садынарнацы.

ячы вышэй і мацней трымаць сцяг працэдураў інтэрнацыяналізма, н

АПРАЎДАЮ ВЫСОКАЕ ДАВЕР'Е

Я глыбока ўсхваляваны тым, што мая скромная праца — камедыя «Хто смяціна апошні?» — адзначана Сталінскай прэміяй. Я радуюся поспехам усёй мігрантна-партыйнай савецкай літаратуры. Дзякуючы штодзённым апублікаваным у газеце, партыі і любімага прыватнага таварыша Сталіна яна з кожным годам расце і мацее і ў яе асяродкі выяўляюцца ўсё новыя і новыя майстры мастацкага слова.

Я радуюся поспехам нашай беларускай савецкай літаратуры. Перш за ўсё я рад за беларускую паэзію, якая ў асобе любімага намі народнага паэта Янкі Бутэвіча атрымала Сталінскую прэмію першай ступені.

Усталяванне Сталінскай прэміі — гэта арганізацыя грандыёзнага і бласлаўнага сапраўднага ўсіх народаў вялікага Саюза на фронце навуцы, літаратуры і мастацтва, пастаўленай на службу працоўнаму чалавечству. Удзячнасць у такім сапраўдзім і бласлаўным чынам — гэта вялікі гонар і вялікі стымул для далейшай творчай працы. Зараз я прыступаю да працы над новай п'есай на абаронную тэму і прыкладу ўсе сілы, каб апраўдаць высокую давер'е, якое мне з'явілася партыя і савецкая ўлада.

Н. КРАПІВА.

Хочацца яшчэ лепш і ярчэй служыць свайму народу

Як найвышэйшую працу сталінскіх клопатаў аб нас, работнікаў савецкага мастацтва, я сустрэла вестку аб прысуджэнні мне Сталінскай прэміі. Прысуджэнне Сталінскай прэміі работнікам навуцы, мастацтва і літаратуры з'яўляецца яшчэ адным ярчэйшым доказам таго, што толькі ў краіне сацыялізма дзякуючы мудрай ланіска-сталінскай навуковай і мастацкай партыі магчымы такі росквіт талентаў у самых разнастайных галінах навуцы і мастацтваў.

Радасным і шчаслівым жыццём жыве беларускі народ. З кожным годам усё шырэй развіваецца яго таленты. 15 сакавіка я выступіла з творчым рэпартажам перад курсантамі і камандзіра-назначэнцямі савецкага Мінскага ордэна Чырвонага Сцяга пяхотнага вучылішча імя М. І. Калініна. Роба 20 год таму назва была не першыя выступленні ў гуртку мастацкай самадзейнасці гэтага вучылішча. Праз 7 год я выконвала першую оперную партыю Маргарыты ў «Фаусте». Разам з ростам тэатра ўдасканальвалася маё мастацтва опернага співака. Я выконвала вучучыя партыі ў спектаклях «Вармен», «Бугеній

Онегія», «Шкавая дама», «Русалка», «Князь Ігар», «Шкіі Дон». Апошнія год працавала над стварэннем вобразу вялікай беларускай жанчыны ў оперы «Міхась Падгорны» Цікоціка і «Лявонка Пшчэла» Туранкова.

Выступленні ў Маскве ў часе дэкады беларускага мастацтва, высокая ацэнка савецкага ўрада і вялікага Сталіна натхніла работнікаў мастацтваў Беларусі на стварэнне новых выдатковых вобразаў. Зараз я прыступаю да работы над вобразам гераічнай беларускай жанчыны Кацярыны ў апернай оперы кампазітара Штэпанава. Свой канцэртны рэпертуар я папаўняю новымі беларускімі народнымі песнямі, запятакі ў заходніх абласных рэспубліках.

Паўсядзённым клопатам партыі і ўрада аб росквіце мастацтва натхніла на стварэнне больш яркіх твораў. Хочацца лепш і ярчэй служыць любімай і бласлаўленай, мужнаму і гераічнаму савецкаму народу.

Л. П. АЛЕНСАНДРОўСКАЯ, народная артыстка Саюза ССР.

Найвялікшае шчасце

Да глыбіні душы ўсхвалявала мае паведамленне аб прысуджэнні Сталінскай прэміі найбольш выдатным дзеятцам навуцы, мастацтва і літаратуры. Сярод адзначаных высокім ведамствам Сталінскай прэміі ёсць і група работнікаў мастацтва і літаратуры Савецкай Беларусі. Гэта — вялікае свята для ўсіх нас, якая азначае стварэнне творцаў высокага тэатра і яго кадры — майстроў музыкі і сцэны.

Якая радасць ад усведамлення таго, што сярод узаагаварожаных Сталінскай прэміяй ёсць і мае імя, а таксама і імя майго любімага драматурга Кандрата Крапіва. У гэце гэтага выдатнага драматурга «Хто смяціна апошні?» я выконваю ролю Тулянкі. Вялікі майстар раскрыўшы свінчана характар Кандрата Крапіва з мастацкай пераказальнасцю накіраваў агонь

сваёй сатыры супроць пашыінікаў, тунялаў і прахалімаў. Песеца гэта прызнала адной з лепшых савецкіх камедый. Ідзе ў 6 тэатрах Беларусі, у Маскве, Ленінградзе, Одесе, Уфе і іншых гарадах Саюза ССР.

Сталінская прэмія — гэта сапраўды найвялікшае шчасце для аўтара. Гэта высокая ацэнка і з часцю апраўданне. Уважанае павяданне мае новыя творчыя сілы на далейшую плыўную працу над стварэннем высокаацэненых рэалістычных вобразаў навука і мастацтва сталінскай эпохі. Усім сваім зноўнасіям, велам і талентам, як і праішоўшай 20 год, буду адна на служыць вялікаму савецкаму народу і сваім імя найвялікага чалавека нашай эпохі — вялікага Сталіна.

Г. П. ГЛЕБАУ, народны артыст БССР.

КРЫНІЦА БАГАЦЦАЎ

Калгасы Беларусі перажываюць зараз небывалы вытворчы ўздым. На пастаянны партыі і ўрада аб асуненні і асабліва багат калгаснікі адказваюць канкрэтнымі справамі.

Дзямі рэалізацыю газеты «Вязьма» наведлі старшнікі пераважных калгасцаў: брыгадзіры і рэдакцыя калгаснікі Любавіцкага раёна. Імні расказалі аб творчым удзеле калгасных мас у сувязі з пастаяннай партыі і ўрада, расказалі аб плане работ на асуненні багат у 1941 годзе.

Старшнікі калгаса «Пабеда», Туроўскага сельсавета, Антон Рубчыца расказвае: — Мы амаль раскавіталі з багатмі. Багны на плошчы ў 450 гектараў пераважна былі ўраджайныя паці і сенажаці.

У 1939 годзе мы атрымалі на бляхках багатах з 20 гектараў па 96 пнт. сена, з 10 гектараў ячмэй па 25 пнт. праца. На-паву ўраджэй і ячмэй. У мінулым годзе мы сабралі яго па 32 пнт., у той час як на мінеральнай глебе атрымалі на больш 8—10 пнт. з гектара. Ячмэй сабралі па 25 пнт., азімай пшаніцы — па 20 пнт. з кожнага гектара.

Асунку багат наш калгас пачаў у 1937 годзе. Асунна 450 гектараў, аста-лася асуненне ячмэй 30 гектараў. Мінус год быў рэкордным годам. За 14 зён асунна і асунна 185 гектараў. Калгаснікі Г. Засімовіч, І. Сімановіч, П. Дубіна, А. Мішкоўскі за дзень выкапілі на 90—105 кубаметраў тарфяной масы. Яны сваёй працай заслужылі агульную павару.

У гэтым годзе мы намернілі асуніць астатнія 30 гектараў, адрамантаваць асунную сетку на плошчы 125 гектараў, раскарываць і ўважыць 50 гектараў. Для работы на меліярацыі ў наш калгас прыбылі тры трактары з ушыршчэннямі.

На клопаты ўрада і партыі аб нас, калгасніках, мы апрацавалі стэхнаграфію работ, павышэннем ураджайнасці.

Калгаснікі сельсагадаспаларчай арміі «Новы шлях», Юшкаўскага сельсавета, Андрэй Рэут паказалі саім вопытам работ.

На працягу 5 год я працую грабцом. У мінулым годзе я выкапаў па 70—80 кубаметраў тарфяной масы. У гэтым годзе думам дагнаць вяломага грабара Петра Брагіна і даваць па 100—120 кубаметраў. Метал май работні зусім праблы. Я абіраю сабе ўчастак. На ім робіць перш за ўсё трапцію для спуску вады, пасля пацямчаю дню і робіць другі штык для большага спуску

вады, шпифую бераг і вымаю трэці — апошні штык.

Старшнікі калгаса «Чырвоны зорка», Таляскага сельсавета, Іван Кашыяк сказаў:

— У нашым калгасе 1.200 гектараў багат. У мінулым годзе мы асунілі 180 гектараў. Асунна намі 165 гектараў. Загрымаліся з асуннай багат таву, што рэчку Тапшу трэба паглыбаць. Калі мы сабе правядзем гэту работу, то зможам асуніць дадаткова 150 гектараў.

Мы ўжо зараз намернілі канкрэтыя мерапрыемствы па асуненні багат. Усё плочку змацавалі за брыгадзірамі і ў кожнай з іх арганізавалі звенні. У звеннях уводзіцца індывідуальная дзельніцтва.

Апрача гэтага, мы намернілі працесіць 15 кіламетраў старых каваў.

Дз толькі выйдзем на асунку багат, адразу, на прыкладу мінулага года, арганізуем на ўчастках харчаванне, будзем выпускаць наспенную газету, наладзім медыцэынскую дапамогу. Гэтыя мерапрыемствы дадуць нам магчымасць быстра і добракасна праводзіць работу.

Брыгадзір багатнай брыгады калгаса «Прогресс», Рэчыцкага сельсавета, Сяпав Пакарыніч расказваў, што індывідуальна дзельніцтва, сацыялістычныя сапраўдзіма паціх звенням забеспечылі калгасу «Перамога» поспех на асуненні багат.

— У мінулым годзе, — гаворыць тав. Пакарыніч, — у калгасе асунан 151 гектар багат; пры норме ў 10 кубаметраў на чалавека нашы грабары кавалі па 70—80 кубаметраў. Грабар т. Дастаўка даваў у сярэднім за 3—4 гадзіны па 30 кубаметраў. У асобныя дні ён даваў па 86 кубаметраў.

На багоце рэгулярна выпускаецца на-спенная газета, настаяніні арганізавалі чытку газет. Такія мерапрыемствы будзем праводзіць і ў гэтым годзе.

Сябе мы павіным асуніць 80 гектараў багат. Ляпаты ў колькасці 160 штук падрэзаны. Апрача гэтага адрамантаем 100 гектараў асуннай сеткі.

ДОБРЫЯ УСХОДЫ КОК-САГЫЗА—ЗАЛОГ ВЫСОКАГА УРАДЖАЮ

Акадэмік Т. Д. Лысенка

Апублікаваныя 28 лютага 1941 года пастава СМБ СССР і ЦК ВКП(б) «Аб мерапрыемствах па шырокім пасеве і павышэнню ураджайнасці кок-сагізы» стварыла магчымасць для развіцця гэтай культуры.

Навуковыя работнікі, аграномы, калгаснікі-воптыкі павіны дэталічна калгасам і саўтасам яе мага быстрой і паўней здуладз агрэхнічнай кок-сагізы. Імні павіным дэталічна вытворчасці рока павысіць ураджайнасць гэтай культуры і тым самым ажыццявіць магчымасць, прадуладз пастаяннай партыі і ўрада.

Сярэднія ўраджэй кок-сагізы да гэтага часу былі ніжэйшымі ніжэй ураджэй, якія можна было б, яе мне дзельна, лёгка атрымаць.

У дзямі агрэжуе мы не будзем зярэцца ўсёй пшанічнай вытворчасці кок-сагізы, — яны зложаны ў адрэзаны інструменты і агрэжуемы. Сымбіяс толькі на некаторых момантах агрэхнікі, а на наш погляд, з'яўляюцца асноўнымі прычынамі прамерна ніжэй ураджэй кок-сагізы.

Ана з таіх прычым—гэта няправільная перададзёная апрацоўка глебы. У выніку кантраляванай перададзёнай апрацоўкі глебы ўсходы кок-сагізы нярэдка агрэжуемы зрэнцамі і пшаніцамі. Таіх зрэнцаў пшаніцы з-за неабавязнага рэдкай пшаніцы апрацоўвалі, якія быстра зрасташу пшаніцамі і ў выніку даюць ніжэй ўраджэй карынаў. Мы не гаворым ужо аб тых участках, на якіх не атрымалася ўсходы зусім і якія, як гаворыць, сцяваліся з лічачыхся пад пасавам.

Кок-сагізы, як і любая іншая расліна, вырошчываецца дзеля атрымання буйных карынаў, патрабуе для добрага развіцця глыбокага забявага ўраджайнасці. Таму пад пасаў кок-сагізы трэба браць участкі з добрым, глыбокім забявавым вярствам. Перадпасаўвае глыбокае рыхленне — будзельна, а тым больш пераворванне на такіх участках рабці не трэба. Глыбока перададзёнае рыхленне поля ў мінулым годзе было адной з галоўнейшых прычым дрыхных ўсходаў кок-сагізы.

Трэба памятаць, што тым мялячэй забявацца тым пасеве насенне кок-сагізы, тым больш быстрым, больш густым завадзёна ўсходы. Вопыт казавяе, што пры завадзёна насення кок-сагізы на глыбіню 2 см. ўсходы атрымаліся звычайна звычайна і завадзёна рэдка. Глыбіню завадзёна насення кок-сагізы на 2 см. з'яўляюцца ўжо працэнтнай. Трэба і напачатку завадзёна насенне кок-сагізы пры пасеве маей дух савітметраў.

Лепш за ўсё савіт насенне кок-сагізы на глыбіню 0,5—1 см. і не дапускаць пасеву глыбей 2 савітметраў.

Але пры ракамэндаваўшайся да гэтага часу сістэме перададзёнай апрацоўкі і пры завадзёна на глыбіню 0,5—1 см. насенне кок-сагізы, часцей за ўсё, трапляе ў сухі слой глебы і таму не давае добрых ўсходаў.

Увогуле, пры завадзёна насення глыбей 2 см. ўсходы кок-сагізы не атрымаліся з-за глыбокай завадзёна, а пры больш мелкай завадзёна ўсходы таксама часта былі вельмі дрыхнымі з-за сухасці слою глебы, у які трапляла насенне.

Асноўна вядома, што неабходна прыняць усё меры в тэму, каб на ўчастках, выдзеленых для кок-сагізы, ка моманту пасеву правільнай перададзёнай апрацоўкі саіа завадзёна выкапіць і ў саім верхнім слое глебы (0,5—2 см. глыбіні). Прычынай асунення самага верхняга слою глебы (0,5—2 см.) да гэтага часу з'яўляюцца перададзёная культывацыя, не гаворыць ужо аб савітным пераворванні.

Перадпасаўвае культывацыя з'яўляецца неабходным агрэхнічным пры пасеве тых культур, насенне якіх можа завадзёна значна глыбей, чым насенне кок-сагізы. Урэшце перададзёнай культывацыі верхні слой глебы, хоць быстра і падсыхае, але ён добра і доўга абараняе ад высушвання ніжэйшых слою, на які трапляе пры пасеве, напрыклад, насенне зернавых або іншых культур, якія мірацца з такою глыбокай завадзёна. Насенне-ж кок-сагізы дробнае (у траме яго да 3 тэс. савіт) і глыбокай завадзёна не выносіць. Сянь іно, яе жо гаварылася, лепш за ўсё на глыбіню 0,5—1 см. Вядома, што і поле трэба рыхлаваць па пасеве так, каб не паказанай глыбіні было дастаткова вільгаці.

Ужо на глыбіню 0,5—1 см. глеба павіна быць вільготнай і не адрэзана ад ніжэйшых слою глебы, насічаныя звычайна вільгацю. Каб вырашыць гэтую задачу, участкі забявага вярства, выдзелены пад кок-сагізы, а перага-ж іна магчыма везуць у поле (у момант напарня грабцаў завадзёна) ў шлейфам або бараной, павіным быць пакрыты тонкім слоём мелка разрэзанай глебы.

Мы лічым, што перададзёная глыбока культывацыя для кок-сагізы не падляна, в, як правіла, патраба ўвопы атрымання добрых ўсходаў. Для кок-сагізы, як для карынапаца, павіна быць глыбокае асненне (забывае) урава-ванне, глыбокае і частае рыхленне ў часе вегетатыв раслін, але вельмі мелкае рыхленне (на глыбіню 0,5—1 см.) шлейфам або бараной перад пасавам.

Думаю, што многія аграномы і калгаснікі ў мінулы год назіралі факты, калі на агражах, на палосках поля, не закарэнутых культыватарам, на палосках зямлі каля дарог, дзе саялка вылазжае з поля, усходы кок-сагізы значна аснень, чым на асуненым полі, глыбока разрыхленым перададзёнай культывацыяй.

Зыцходзчы з усёй вышэйсказанай і трэба будаваць сістэму перададзёнай апрацоўкі глебы для кок-сагізы і пасія-доўна дэталі да раслінам.

Выводзіцца саіа неадрэзаны, а злучаны капыламі з ніжэйшым слоём, добра насычаным зімавай вільгацю.

На гэты вільготны слой і павіна быць савіткамі саялка падлазена насенне кок-сагізы. Зверху насенне будзе пакрыта разрыхленым тонкім 0,5—1 см. слоём глебы. У гэтым і заключаецца асноўнае патрабаваанне перададзёнай апрацоўкі глебы для пасеву кок-сагізы.

Высваць насенне кок-сагізы трэба стратэгічна, саялка трэба яе мага рэней, не пазней чым праз 1—2 дні пасля апрацоўкі поле шлейфам або бараной. Пры такой перададзёнай апрацоўцы і пасеве будучы быстрым і густым ўсходы. Глыбокае-ж рыхленне, аюе ў вышайшай ступені неабходна карынапацай расліне — кок-сагізу, трэба праводзіць не перад пасавам, а як жо гаварылася, вясенню пры ўрававанні завадзёна, а пасія шлейфам ўсходы паглыбей культываць вільгацю культыватарам, а ў рэках рыхліць савітам.

У мінулы год пры перададзёнай апрацоўцы глебы пад кок-сагізы, як правіла, прымянялі культывацыю, а ў рэках выкапаў і вясенню пераворванне забыва-най пшані. Гэтым высушвалі самы верхні (0,5—2 см.) слой глебы, і калі перавага на пасія пасеву не было дадзена, то ўсходы на валькіх плошчах былі дрых-нымі.

Добрыма атрымалі добрых ўсходаў кок-сагізы (азітнымі раліамі) пры першым-жа руным рыхленні, неабходна іх працэнтна. Да гэтага ўсходы неабходна прабукаваць савітам. Букетную рабці наступным чынам: праз кожныя 3—4 см. ралу, завадзёна ўсходамі кок-сагізы, ударам савіт правадзіць прыкладна на 10 см. раліа, каб папхадзёна раслін пакізамаца будка. Іншымі словамі, у кожным раліу трэба павінуць праз кожныя 10 см. ўсходы па 3—4 см. даўжыні раліа.

Раслінны які астаўся ў букетах, будучы менш магчымасць лепш развівацца. Ім будзе больш свабодна, чым у злігным раліу. У гэтым выкапаў будучы атрымаць карыні больш валькімі і, не гадзям на тое, што колькасць карынаў на гектары будзе меншай па букетна-ваным пасеве, у параўнанні з небукетна-ванымі, ураджай на першых будзе вышэйшым.

Другое пытанне, на аюе мне хацелася зварнуць увагу, дацьчыць збору насення. Калгаснікам і аграномам, якія займаюцца культывацыяй кок-сагізы, вядома, што праце збору насення на плантацыйных кок-сагізы фактычна не дае магчымасці ўтрамываць плантацыю ў рыхлым стане працягам перыяд часу вегетатыв раслін (месіа, пштар). Увесь час плантацыя аброчыцца насення ўтаўтавалі. Просты разлік аб гэтым гаворыць. У дзень звычайна 1 чалавек збірае не больш 200 гр. насення. Значыць, пры ўраджэй насення з гектара кок-сагізы ў 20—40 кг., ад ста да двухсот чалавек утаўтавалі кожны гектар (у пераводзе на работу аліага дні).

Таму такі праце збору насення, як правіла, стваряе ўчыцывеную глебу вако карынаў кок-сагізы, а гэта ў валькі ступені аснень ураджэй карынаў.

Цяпер ужо доўга машына для збору насення кок-сагізы, канструіраваная аспірантам Акадэміі сельсагадаспалар-чых навуц імя В. І. Леніна тав. Філіпавым. Пры рабце гэтай машыны, нават руноч (іа канструіраваны рунча і конная машыны), не толькі будзе раз у 15 павышана прадуцывальнасць аброчыцца насення, але неамазаванна з'яўляюцца і тое, што ў многа раліу плантацыя будзе менш утаўтавалі аброчыцца насення.

Рым МТС і калгасам прыняць усё меры к тэму, каб па магчымасці ўжо ў 1941 годзе перавесці збор насення кок-сагізы з руночна на машыны. Гэтыя машыны можна зрабіць у любой добрай калгаснай майстэрні, не гаворыць ужо аб МТМ.

Узору такіх машын амаль у кожным раёне можа будзе мець з раліаў вясны 1941 г. Калі ёсць ці будзе другія, лепшыя канструіцыі насеннеаброчыцца машыны, чым машыны, канструіраваныя тав. Філіпавым, то, вядома, і іх трэба вырабадзіць. Мы толькі падкрэслівем адно, што перавод збору насення з руночна на машыны, апрача гэтаго, што асабліва значную колькасць работных рук, будзе з'яўляцца адной з неамазаваных прычым павышэння ураджайнасці карынаў з-за значна меншага ўтаўтавання плантацый збору насення. Насеннеаброчыцца машына канструіцыі тав. Філіпава асуніць сабе літаральна за 2 дні работы.

Ік ужо гаварылася, да гэтага часу аг-нем з пажыў монтажу для культуры кок-сагізы з'яўляюцца атрыманне добрых ўсходаў. Неабуна таксама падкрэсліць, што раслінны кок-сагізы ў першыя паўтары і нават дзе месіа пасія ўсходы будзюць слабымі, павольна растуць. Трэба распрацаваць спосаб атрымання магчымых, быстра растуць ўсходаў кок-сагізы. Да гэтай мэты мы рэй яе із-вучока-даследчым установам, так калгасам і саўтасам выправаваць вясной 1941 года ў гектары вопыту, на плошчы 0,5—1 гектара ў гаспадарств, пасеў кок-сагізы кавадзёна карынаў, вырашаных у мінулым годзе. Неважлікі пасадкі (з селічыннай матай) кок-сагізы кавадзёна карынаў ік і павілічых, так і ў павілічых умовах прымяляюцца аспірантам Акадэміі сельсагадаспаларчых навуц тав. Мымбаевым. Гэтыя вопыты даць добрыя вынікі.

Вопыты іншых работнікаў Акадэміі сельсагадаспаларчых навуц імя Леніна (аспіранта Д. І. Філіпава, А. А. Авак'яна), а таксама работнікаў Інстытута генетыкі Акадэміі навуц СССР па распрацоўцы спосабаў вегетатывага развівавання кок-сагізы, праведзеныя ў зымавы час бягучага года, у павілічых умовах, таксама даць пастаяны меркаваць аб валькі перспектывацыі гэтага мерапрыемства.

Пры пасадцы кавадзёна карынаў можна атрымываць значна лепшыя, больш магчымых і больш быстра растуць ўсходы кок-сагізы, чым пры пасеве насеннем.

Есць таксама і літаратурны ўказанні, што роліаваа кок-сагізы расліне —

звычайны адуванчык — жока таксама лёгка развіваецца кавадзёна карынаў.

З пасаджаных карынавых кавадзёнаў кок-сагізы атрымываюцца мошныя з буйнымі лістамі ўсходы. Так, адна-двухзённыя ўсходы па сваёму знешняму выглядзе і валькі нагадваюць двухмесіацныя раслінны, якія вырастаюць вясення.

Асноўна пажыўнасць прапануемага намі прыёму—гэта яго названа, а асноўна не-распрацаваанна дэталі гэтага агрэхні-му.

Удзякі вопыту пасадкі кок-сагізы кавадзёна карынаў на значных плошчах (хоць бы 1/4—1/2 гектара) ім не вядом. Пры масавым вытворчым вопыце ў 1941 годзе, несумнісна, будзе распрацаван спосаб пасадкі кок-сагізы кавадзёна карынаў, прыгодны для валькіх вытворчых пасадкаў.

Для завадзёна ракамэндуема намі вятворчага вопыту неабходна вясной яе мага рэней напачатку карынаў кок-сагізы, зымаваўшых у полі. Вясенні аснейны выкапі для гэтай мэты менш прыгодны. Копку перазамаваўшых карынаў неабуна правесці яе мага рэней, каб кок-сагізы яе кава менш краўся ў рост. Інакш можа пажыўнасць вяснечастаў матанчага карына будзе зрэхадзана на развіцці ліставой раліа і таму кавадзі тагата карына, пасадзілі ў зыма, будучы горш утаўтавалі карынаўчкі і лісты. Раліа выкапа карынаў неабуна і для таго, каб менш час для падрыхтоўкі перазамаўшых кавадзёна карынаў да пасадкі.

Падрыхтоўка кавадзёна карынаў да пасадкі заключаецца ў наступным: яе толькі карыні кок-сагізы будучы раліа вясной выкапаць з глебы, ік неабуна адразу-ж, не дапускачы павільна-вання, павсушывацца, пераводзіць на кавадзі 1—1,5 см. даўжыні. Верхні часткі карына, прыкладна сантыметра на 1,5, разам з галоўкай трэба адрэзаць вострым нажом. Усё тама адрэзаннае вярхушкі (з галоўкай) карынаў сцяваць у злігную купу, асобна ад карынаў без вярхушак.

Пасія ўтаўтавалі верхняй часткі карынаў перазамаць парацаць па асобна кавадзі. Сабою тоўстую частку карына трэба парэзаць на кавадзі даўжыні ў 1 см., менш тоўстую—на кавадзі ў 1,5 см., бакавыя карыні (але не таёй салямоні) таксама трэба парацаць па кавадзі ў 1,5—2 см.

Вярхушчачы-ж часткі карынаў, сцявадзёна ў асобную купу, трэба распадаць уадуцкі на 3—4 часткі (з гэтым раздзельна, каб у кожную частку трапілі доўгія галоўкі) і змясціць ік у халодным месцы (нашамі яны могуць можа разрэсціся).

Пасія таго, як кавадзі парэзаны, неабуна ік ад

